
ELHUNYT ROBOZ ÁGNES

**KOREOGRÁFUS, KARAKTERTÁNC TANÁR, CÍMZETES EGYETEMI
TANÁR, ÉRDEMES MŰVÉSZ**
(1926-2021)

Roboz Ágnes
(kortarsonline.hu)

1.

ROBOZ ÁGNES BÚCSÚZTATÓJA¹

A gyász mögöttünk lévő heteiben újra és újra feltettem magamnak a kérdést: valóban meghalt Roboz Ágnes? A válasz talán nem is olyan egyértelmű. Fizikai valójában igen, eltávozott közülünk, elhagyta, elcserélte a földi létet a Parnasszus hegyére, szelleme, emlékezete azonban hiszem, remélem, hogy itt él közöttünk.

Nem tudom fognak-e valaha elnevezni róla: intézményt, utcát, teret. Készül-e róla szobor, íródik-e könyv, alapítanak-e díjat a nevével. Ha igen, és az utókor mégis hálás lesz és márványba zárja egy mozdulatát, akkor az a szobor lehet majd egyszerre a Roboz, az Ági, a Mesternő? A koreográfus, a tanár, az anya, a

¹ Mihályi Gábor táncművész, koreográfus, a Magyar Állami Népi Együttes együttesvezetője búcsúztatója elhangzott Roboz Ágnes szűk családi körben tartott temetésén.

barát? Nem, nem lehet, hiszen az nem lesz más, mint egy emlékmű, egy jobban vagy kevésbé jobban sikerült tárgy, egy rá hasonlító alak, amely emléket ugyan őriz, de szellemet legfeljebb csak sejtet.

Ha nem egy emlékműben, akkor hol lehet majd Roboz Ágnes szelleme, hol, mitől adódhat meg számára az örök emlékezet esélye? A válasz a kérdésre, hogy csak tőlünk, senki mástól. Tőlünk, akik életünk rövidebb, hosszabb szakaszán mellette haladtunk, megismertük és tovább adhatjuk mindazt, amit tőle kaptunk, ha emlékezetünk végtelen szövevényében találunk egy kitüntetett helyet a számára.

Megőrizni és tovább adni, nem kisebb a feladatunk.

Roboz Ágnes
(nemzetitancszin haz.hu)

Tisztelt gyászoló közösség!

Dr. Békésné Roboz Ágnes 1926. június 18. született.

Táncművészeti tanulmányait a Troyanoff Balett Akadémián kezdte, majd a Színház és Filmművészeti Főiskolán Szentpál Olga tanítványaként 1950-ben, koreográfus diplomát szerzett.

Fiatal pályakezdőként azonnal a Fővárosi Operett Színház vezető koreográfusa lett, ahol több nagy sikerű darabban dolgozott együtt a kor legkiválóbb rendezőivel. Emellett az 1950-ben megalakuló Állami Balettintézet alapító tanára, a karaktertánc munkaközösség vezetője is lett. Itt kezdte el kidolgozni a később nemzetközi hírűvé vált néptánc és karakter tánc tanítási módszerét.

1958-ban meghívást kapott Drezdában, ahol két éven át a világhírű Palucca Iskolában tanított. Hazajövele után ismét a Balettintézetben folytatja pedagógusi munkáját, ami közben folyamatosan, és nagy sikerrel koreografált színpadon és filmen egyaránt. (pl.: Szeressétek Ódor Emíliát, A köszívű ember fiai, Egri csillagok, Ex Antiquis stb.)

1971-ben – férje halála után – a Holland kulturális miniszter meghívására a hágai Conservatoriumban tanított magyar néptáncot, karakter táncot és más népek táncait.

Az elkövetkező 35 évben táncpedagógusként szinte bejárta a világot. Oktatott a Brabants Conservatoriumban, az Amsterdami Színiakadémián, a Rotterdami Főiskolán, a londoni Royal Ballet School-ban, 14 évig a kölni Nyári Táncanfolyamon. Tanított az USA-ban, Chile-ben, Olaszország-ban, Dániában, Svédország-ban, Franciaország-ban, Finnország-ban, mindezek mellett, rendszeresen adott kurzusokat a Magyar Táncművészeti Főiskolán is.

A Mesternő azonban nem csak pedagógus, hanem alkotó ember is volt. Koreografált – a világ legkiválóbb együtteseinél – a Nederlands Dans Theaternél, a Holland Nemzeti Balettnél, valamint számos hivatásos folklór együttesnél. Olyan nagyságokkal dolgozott együtt, mint: Jiri Kylián, Gret Palucca, vagy Hans van Manen

2008-ban tér véglegesen haza, 35 éves hivatalos külföldi munkájából. Haláláig, még 95 évesen is aktív tagja volt a hazai táncművészetnek és közéletnek. Rendszeresen járt előadásokra, bemutatókra, vizsga koncertekre a fiatal koreográfusok, alkotók önzetlen támogatója volt.

Roboz Ágnes
(infovilag.hu)

Munkáját elismerték

- a Munka Érdemrenddel
- a Szocialista Kultúráért kitüntetéssel
- a Magyar Köztársasági Ezüst Érdemkereszttel
- a Magyar Táncművészeti Főiskola Arany Oklevelével
- a Pro Cultura Hungarica kitüntetéssel
- a Magyar Táncművészek Szövetsége Életmű-díjával
- Érdemes Művész címmel
- a Magyar Táncművészeti Főiskola Gyémánt Oklevelével
- a Magyar Táncművészeti Egyetem Címzetes Egyetemi Tanára volt

Első találkozásunk egy győri fesztivál megnyitója után a Városháza dísztermében rendezett fogadáson történt. A büfé asztal előtt álldogáltam, mélázva a salátás tálak fölött, amikor megszólalt mögöttem egy rekedtes hang: „Azért mert a Magyar Táncművészek Szövetségének az elnöke, még köszönhetne.” meglepetten fordultam hátra és megpillantottam őt, ravasz, mosollyal az arcán, kíváncsi mindent látó tekintetét még ma is látom. Beszélgetésünk végére bosszúságom is elillant, lehengerlően nyitott személyisége egyszerűen magával ragadott. Az innen induló késői barátságunk, aztán a haláláig tartott. Ott a Kolostor utcában, ahová minden begyűrűzött, az Állami együttes próbatermében, a győri fesztiválra menet az utat végig dumálva, a Műpában, a Táncszínházban, az Egyetemen, az Operában, vagy csak üldögélve a szobában pálinkát, sört kortyolgatva a világ dolgairól elmélkedve.

Roboz Ágnes
(index.hu)

Roboz Ágnes elment. Hiába minden kísérlet, minden szó, nincs bennem vigasz, csak a fájó hiánya.

Egy üres szék, egy üres ágy, egy üres ház. Egy már soha meg nem szólaló kaputelefon. Egy már soha el nem szívott cigi a kapuban. Egy üresen kongó, már sehová sem vezető lépcsőház. Egy már soha ki nem nyíló ajtó. Egy már soha nem látott törekeny mosoly...

Mégis, valahogyan meg kell békülnünk, hisz megfogadtuk, az emlékét megőrizzük!

Drága Mesternő, itt ma a Te napodon, a Tánc világnapján búcsúzom Tőled, nyugodjál békében!

Mihályi Gábor

2.

KEDVES ÁGNES, BARÁTOK ÉS ROKONOK!²

Roboz Ágnes otthonában 2017 decemberében (Csapody Tamás)

² Csapody Tamás jogász-szociológusnak, a bori munkaszolgálat kutatójának, Roboz Ágnes sírjánál elhangzott búcsúztatója.

Ülünk Roboz Ágnessel a Kolostor utca 4., első emeleti lakásának szalonjában. Mert Roboz hátsó szobája nemcsak a lakás nappalija volt, hanem a társasági életének központja is. Itt találkozott barátaival, és általában innen intézte telefonjain, a beszélgetéseit is. Ülünk tehát a szalonban, ő a szófáján, én meg a szemben lévő kanapén. És Ágnes mesél, mert nagy mesélő volt. Nem sztorizó mesélő volt, de a világra nyitott lelkében megragadtak a történetek, és mindig érzékletesen tudta azokat elmondani. Beszél a Hollandiában eltöltött mintegy 35 évről. Szép, nagyon szép, talán túlzottan is szép! Majd egy szempillantás alatt a magyar helyzet ostromozásába kezd. Persze, teljesen igaza van, egyet is értek vele, de hát akkor is érthetetlen! És ekkor félbeszakítottam és megkérdeztem Tőle, „Ágnes, hát akkor miért jöttél haza?”. Nem késett a válasszal, nyilván már más is megkérdezte ezt tőle. Azt mondta, hogy „a barátaim miatt, és azért, mert itt akarok meghalni”.

A távol és a közelmúlt képei
(kultura.hu/librarius.hu)

Ágnes miértünk, akik most itt vagyunk a sírjánál, és akik már nem lehetnek itt, mert nem tudtak eljönni, vagy már ők is meghaltak, miértünk, a barátaik miatt jött

haza! Válasza már akkor, megismerkedésünk elején sem tűnt közhelynek! Mert, bár Ágnes minden pillanatban „művésznő és mesternő” maradt, valóban a barátai miatt jött haza. Nem mintha Németországban, Hollandiában, Nagy-Britanniában és a világban ne lettek volna barátai! Ágnest a barátság élte! Mondhatnánk, hogy a barátain keresztül élt! Az emberi kontaktusok jelentették neki az élet sava-borsát. Járt a táncelőadásokat, hetente többször, a legutolsó időkig látogatta a győri Magyar Táncfesztivált, véleményezte a fellépéseket, tanácsokkal látta el a rendezőket és a táncosokat. Igazgatta a magyar táncművészetet! Tudásán, tapasztalatain és emberi kapcsolatain keresztül, a barátsági révén.

Robozzal engem a bori munkaszolgálat történetének kutatása hozott össze kb. 15 éve. Kezdetben, számomra ő egy „bori özvegy” volt, hiszen férje, dr. Békés György, a bori Westfalen altáborból jött haza, majd nagyon fiatalon, 53 évvel ezelőtt meghalt. Roboz adatközlőből lett barát!

Valamennyiünknek megvan a maga személyes, baráti útja Robozhoz. Ezek az utak azonban elágaztak volna, ha Ágnes folyamatos és szívós jelenléttel nem ragaszkodik ahhoz, hogy a barátság megmaradjon, hogy a barátai megismerjék egymást, a kapcsolatok pedig kölcsönös segítséget jelentsenek mindannyiunknak.

„Ágnes, miért jöttél haza?” – szólt a kérdés! „A barátaim miatt, és azért, mert itt akarok meghalni” – hangzott a válasz. És most, a barátai, itt állunk a sírjánál. Mindkét kívánsága teljesült immár! Barátai között halt meg és itthon temetjük most el. A „haza” nem tudja pontosan, hogy ki volt ő, de mi, a barátai, pontosan tudjuk. A barátság nagy, már-már eposzi jelzővel illehető személyiségét veszítettük el. Vagy egyszerűen annyit mondhatunk, hogy Roboz Ágnesben egy nagy barátot gyászolunk!

Megtisztelő számomra, hogy a barátok nevében, én köszönhetek el Tőle!
Tőled, Ágnes!

Nyugodjál immár békében, földi és égi barátiddal együtt!

Csapody Tamás

Roboz Ágnes sírja
(Csapody Tamás felvétele)

3.

FILMEK ROBOZ ÁGNESRŐL

[RobozAgnes 90 \(1:35:40\)](#)
(YouTube-film)

[FIX TV | Bóta Café - Roboz Ágnes | 2017.01.25. \(57:50\)](#)
Szerkesztő-riporter: Bóta Gábor

Roboz Ágnes otthonában 2017 decemberében
(Csapody Tamás felvétele)